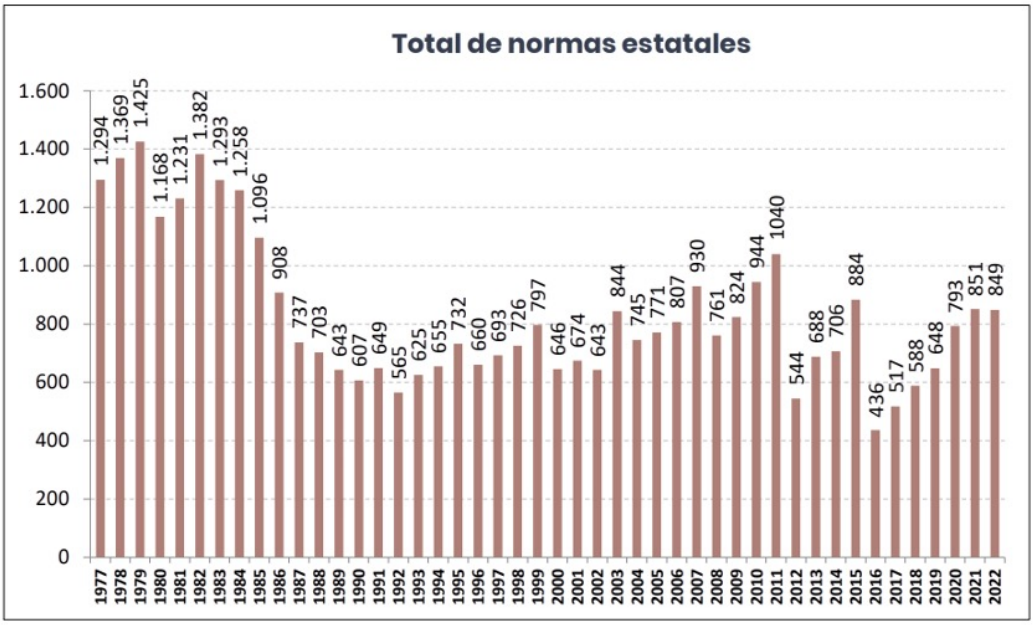
LEGEAK, TRANTSIZIO ENERGETIKORAKO BITARTEKOAK; ALDAKETA SOZIALA, BIDE SEGURUA

Posted on 17/01/2024 by Sara Soloaga

Legeak eta araudiak dira gizarte modernoak dituen **mekanismo** nagusietako bat gizarteak "onartutako" **jokabideak arautuko dituen erreferentzia-esparrua ezartzeko**, teorian guztion ongizatearen alde, eta, horrela, gure ekintza indibidual eta kolektiboak beharrezko bidera bideratzeko. **Mendebaldeko gizarteak tinko sinesten du bere boterean**, ia erlijioaren antzinako garaietan bezala, Ongiaren eta Gaizkiaren arteko banalerroa definituz.

Ikusi besterik ez dago zenbat araudi argitaratzen dituen urtero Espainiako estatuak, bai orokorrean, bai maila autonomikoan eta Europako joerarekin bat etorriz. CEOEk 2015etik argitaratzen duen "Araugintza" txostenaren arabera, 2021ean % 7,3 handitu zen argitaratutako estatu-arauen kopurua, azken 5 urteetako goranzko joera sendotuz. 2022an, ordea, beherakada txiki bat izan zuen, baina, hala ere, azken hamarkadan argitaratutako arau gehien izan dituen hirugarren urtea izan zen.

Iturria: BOE. Lantzea: Informe Producción normativa 2022.

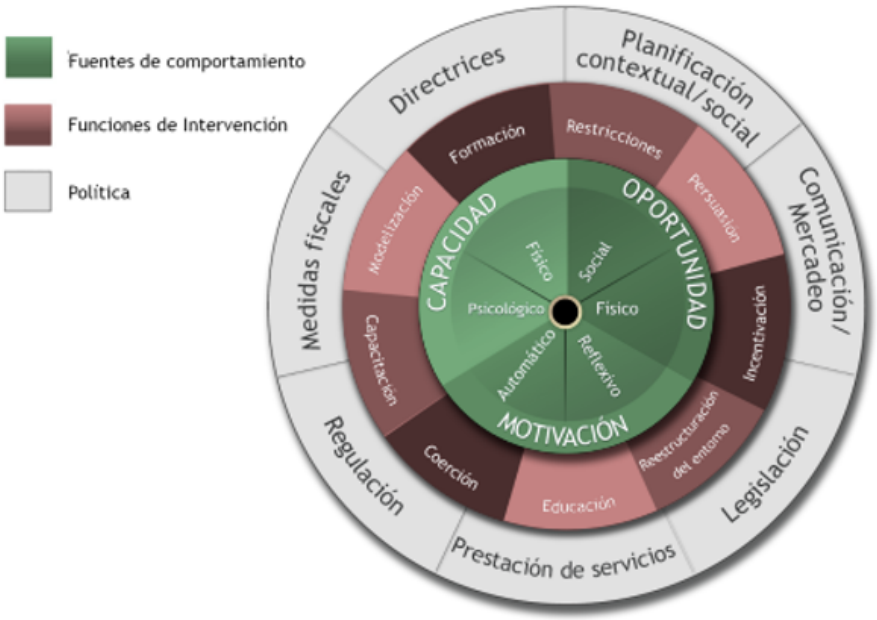
Arau horien idazketa **neurri erreaktiboa** izan da, **gizarteak** bere ibilbidean eta bilakaeran zehar sortu diren **arazo jakin batzuei aurre egiteko eskatu dituen beharrei erantzuteko**. Horren adibide garbia da ingurumenari buruzko legeria, gero eta gehiago agertzen baita araudian, larrialdi klimatikoari eta kutsadura eta biodibertsitatearen galera maila desberdinetan mugatzeko eta arautzeko beharrari lotuta. Baina eraginkorrak al dira tresna horiek berez?

Klimari eta ingurumenari dagokienez, administrazioak behartuta daude hamaika plan idaztera, sortzen diren beharrizanei erantzunez: energia-planak, hondakinen planak, mugikortasun-planak, etab. Legeen eskakizunei erantzunez, normalean legeak berak adierazten duena baino beranduago, helburuak finkatzen dituzte eta zenbait jarduera mugatzen dituzte, sortzen ditugun ingurumen-inpaktuak murrizten laguntzen dutenak, baina, **oro har, oinarrizko sentsibilitaterik eta kontzientziaziorik gabe**. Eta hori azken emaitzetan islatzen da: arazoak katearen alde batetik bestera pasatzen ditugu, edo helburuak lortzen ditugu, baina behar baino askoz ere motelago.

Adibidez, administrazio baten ibilgailuen parkeko energia-plan batek legea bete dezake, errekuntza fosileko ibilgailuak erregai alternatibokoetara aldatuz (PHVE, HVE eta elektrikoa). Hala ere, ibilgailu-parke hori entxufatzeko moduko ibilgailu hibridoek osatzen badute (ekologikoagoak ote diren eztabaidatzeaz aparte), baina ez bada ibilbideen optimizazioarekin eta erabiltzaileek ibilgailuak kargatzeko ohitura automatikoarekin batera, bertsio elektrikoan erabiltzeko, ezer gutxirako balioko

du ondorio praktikoetarako. Baina EAEko Jasangarritasun Energetikoari buruzko 4/2019 Legeak ezartzen dion baldintza beteko zuen.

Edo trantsizio energetikoan, nahitaezkoa da erregai fosilen energia-iturriak iturri garbi eta berriztagarrietara aldatzea. Hala ere, **trantsizio hori gizarte-kontsumismoaren ereduan eta, beraz, energia-kontsumoan aldaketarik eragin gabe gertatzen ari da**, eta teknologiak eskaintzen duen energia-eraginkortasuna hobetzeko erantzukizun ia guztia bere gain hartzen du. Eta, gainera, energia-hornitzaileen **negozio-eredua aldatu gabe**: erregai fosilen makroenpresek berek megaparke eolikoak eta orubeak sortzen dituzte, ingurumen-inpaktuaren ebaluazioari dagokionez legezkotasuna urratuz kasu askotan, eta, gainera, mendeko energia-eredu deslokalizatu eta ez oso demokratiko bat sustatzen jarraitzen dute. **Trantsizio justurik gabe**.

Jokabide-aldaketaren gurpila. Iturria: EUFIC

Legeak aldaketarako bidea dira, baina ez konponbidea. Hala ere, gaur egungo teknologiarekin gertatzen den bezala, arazoari irtenbidea emateko itxaropen oro haien gain dago, **arrakastarako tresna nagusiarekin osatu gabe: paradigma-aldaketa edo gizarte-portaeraren aldaketa**. Kontzientziazioaren eta sentsibilizazioaren oinarrizko zutabea modu koherente eta holistikoan landu gabe, gizarte-portaeraren aldaketa ez da gertatuko ez herritarrengan, ez klase politikoarengan, ez enpresengan. Eta, beraz, egindako ahaleginak ez dira nahikoak izango gure egungo arazoei irtenbidea eman ahal izateko emaitzak lortzeko. **Legeak bitarteko bat dira, portaera-aldaketa irtenbidea**.

Irudi nagusia: Christian Lue, Unsplash-en